

PRVA KONFERENCA TEHNOLOŠKE PLATFORME ZA PROGRAMSKO OPREMO IN STORITVE – POMEN PROGRAMSKE OPREME IN STORITEV

Uresničujemo se ambiciozne vizije o povezovanju, delovanju in poslovanju v svetu brez meja, svetu virtualnih organizacij in skupnosti, kjer je znanje glavna dobrina in kjer informacije potujejo s hitrostjo misli, storitve pa so dostopne vsakomur in povsod. V ta namen se v EU vzpostavljajo in delujejo tehnološke platforme, ki so namenjene združevanju in usmerjanju finančnih ter raziskovalno-razvojnih potencialov podjetij ter organizacij z namenom razviti tehnologije in rešitve, potrebne za popolno in dokončno uresničitev omenjene vizije.

Evropska tehnološka platforma, imenovana NESSI (Nessi European Software & Services Initiative), naslavlja področje programske opreme in storitev tako z vidika razvoja infrastrukturnega ogrodja kot z vidika organizacijskih, pravnih in metodoloških osnov, potrebnih za uveljavitev storitveno naravnane, na znanju temelječega gospodarstva, ki naj bi prispevalo k večji blaginji in kakovosti življenja v informacijski družbi. NESSI (<http://www.nessi-europe.com/>) v svojem strateškem programu opredeljuje cilje, ki naj bi jih Evropa dosegla na obravnavanem področju do leta 2010 oz. 2020, hkrati pa izvaja aktivnosti, usmerjene k uresnitvi zastavljenega programa tudi v povezavi z drugimi tehnološkimi platformami.

NESSI postavlja svoje raziskovalno-razvojne aktivnosti v evropske dimenzije in odraža celotno vrednostno verigo nove ekonomije znanja, ki jo želimo doseči. Glavna evropska politika razvoja zagovarja izboljšave na področju kakovosti življenja ter povezovanja državljanov s pomočjo informacijsko-komunikacijskih tehnologij. V svojem razvoju želi upoštevati perspektive vseh članov EU, saj mora imeti evropski prebivalec neposredno korist od rasti »ekonomije znanja«, pa naj si bo v vlogi zaposlenega, delodajalca ali zgolj potrošnika vladnih, komercialnih in drugih storitev.

Skladno z evropsko vizijo se je vzpostavila tudi slovenska tehnološka platforma za programsko opremo in storitve, ki želi kot odprt mrežni sistem pospešiti ustvarjanje in širjenje znanja, vpeljava novih tehnologij v poslovno in osebno življenje ter večanje konkurenčnosti celotnega gospodarstva z lastnostmi, kot so globalizacija in tehnološke inovacije, odprtokodni standardi, povezovanje, uporabniška naravnost, kontekstno odvisno obnašanje, zasebnost, prilagodljiva tehnologija (prehod iz programiranja v sestavljanje), k uporabniku usmerjeno inženirstvo, multidisciplinarnost ter lažje vključevanje malih podjetij v posamezne segmente razvoja.

Kot eden ključnih principov napredka so opredeljeni odprti standardi in modeli, ki so se uveljavili kot verodostojna pot do kakovostnih programskih komponent, storitev in rešitev. Prilagodljivost in odzivnost poslovnih procesov bo podprta skozi razvoj in uporabo interoperabilnih in odprtih standardov, ki bodo omogočili oblikovanje novega »odprto-storitvenega« tržišča in poenostavitev mednarodnega poslovanja. V prihodnosti bo celoten sistem naklonjen dinamičnemu oblikovanju novih »ekosistemov«, ki bodo ugodni tudi za specializirana mala in srednje velika podjetja (SME), hkrati pa bodo upoštevali in ohranjali značilnosti lokalnih okolij (jezik, kultura, lokalni tržni pogoji).

Skladno s celovito vizijo delovanja platforme NESSI bo v sklopu konkretnih projektov (skupin) članov nacionalne platforme naslovljenih sedem raziskovalnih področij in sicer v povezavi s šestimi principi (slika). Pri tem bo pozornost namenjena infrastrukturni

ravni, integraciji storitev in ravni semantike, pa tudi vidikom kot so npr. zaupanje in varnost, kakovost in zanesljivost ter upravljavske storitve. K podpori uresničevanja zastavljenih ciljev bodo oz. so že usmerjeni tudi mehanizmi za spodbujanje raziskav in razvoja, ki jih zagotavlja tako slovenska država kot EU. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo je letos že objavilo razpis za razvojno-raziskovalne projekte, za katere je zahtevalo njihovo skladnost s strateškimi raziskovalnimi programi, ki so nastali v okviru obstoječih tehnoloških platform. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo je že lansko leto prek javnega razpisa podprlo vzpostavitev tehnoloških platform, kar bo nadaljevalo tudi letos – tako za obstoječe kot tudi za nove platforme s področja informacijsko-komunikacijske tehnologije, kot je NESSI. Prav tako so bile tehnološke platforme tako ali drugače že vključene tudi v letošnje javne razpise Ministrstva za gospodarstvo.

Na prvi konferenci nacionalne tehnološke platforme za programsko opremo in storitve, ki je v organizaciji Inštituta za informatiko potekala v prostorih Fakultete za elektrotehniko, računalništvo in informatiko v Mariboru 12. junija 2006, so sodelovali tudi pomembni predstavniki evropske komisije in evropske platforme NESSI, kar dokazuje in zagotavlja, da bo Slovenija s svojim znanjem in dosežki tudi tokrat aktivna udeleženka v procesu uresnitve skupnih, ne le evropskih, temveč tudi globalnih vizij in ciljev, povezanih z informacijsko družbo – družbo znanja.

V svojem uvodnem nagovoru je predstavnik Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, podsekretar mag. Samo Zorc, poudaril pomen področja razvoja tehnologij, produktov in storitev s področja informacijsko-komunikacijske tehnologije, ki predstavlja bistveni element za nadaljnji uspešen razvoj informacijske družbe. Le združevanje razvojnih potencialov, v katera so lahko vključena tudi mala inventivna podjetja, bo omogočalo razvoj novih e-storitev, aplikacij in izdelkov, ki bodo tako lahko konkurenčna na globalnem trgu. Slovenija se lahko v tovrstna svetovna gibanja vključi le z učinkovitim izkoriščanjem svojega znanja, izkušenj in raziskovalno-razvojnih potencialov, predvsem z agilnostjo in inovativnostjo.

Na konferenci je sodeloval tudi predstavnik EU, vodja enote »Software technologies« na direktoratu za informacijsko družbo in medije, g. Villasante. V svoji predstavitvi »The Software and Services Challenge« je zmožnost razvoja programske opreme in storitev opredelil kot ključno dobrino informacijske družbe. Tudi zato bo v evropskih programskih dokumentih za naslednje obdobje raziskavam in razvoju na področjih, ki jih naslavlja NESSI, dodeljena še večja pozornost in pomen. Programska oprema in storitve namreč predstavljajo enega ključnih faktorjev za vsa tri prioriteta na področja EU – enotni evropski informacijski prostor, inovacije in investicije v raziskave ter e-vključenost.

Predsednik slovenske platforme, dr. Domajnko, je predstavil pomen programske opreme in storitev v luči lizbonske strategije in strategije i2010 v luči transformacije slovenskega (in evropskega) gospodarstva v smeri dinamične, konkurenčne in na znanju temelječe ekonomije. Pomen in prispevek tehnološke platforme se bo odražal predvsem v oblikovanju novih delovnih mest za visoko izobraženo delovno silo, dolgoročnem načrtovanju nadaljnjega razvoja panoge v smislu sodelovanja med gospodarstvom in univerzami, oblikovanju prioritet in doseganju potrebnega konsenza zanje, vzpostavitvi ustrezne razvojno-raziskovalne infrastrukture ter v vključevanju in soustvarjanju skupne razvojne strategije EU za področje programske opreme in storitev.

Predstavnik evropske platforme NESSI, Jose M. Cavanillas, podpredsednik izvršilnega odbora evropske platforme NESSI, je opredelil vlogo nacionalnih tehnoloških platform in izrazil zadovoljstvo z intenzivnostjo aktivnosti in rezultati dela slovenske tehnološke platforme. Udeležencem in slovenskim podjetjem je namenil poziv in spodbudo v svoji sklepnii ugotovitvi, da ni ovir, da ne bi tudi na področju programske opreme in storitev postali eni izmed ključni akterjev tudi v svetovnem merilu. Ne nazadnje je g. Cavanillas že na generalni skupščini NESSI v Bruslju 8. junija 2006 ob španski nacionalni platformi izpostavil slovensko tehnološko platformo za programsko opremo in storitev kot primer izjemno aktivne in agilne nacionalne platforme.

Strokovni koordinator tehnološke platforme za programsko opremo in storitve dr. Marjan Heričko je podrobneje predstavil strateški razvojni program nacionalne platforme, dosežanje aktivnosti, načela organiziranosti in plan dela za prihodnje obdobje. Sledile so predstavitve predstavnikov podjetij; g. Smekar iz družbe Hermes Softlab, d. d., je predstavil izkušnje pri izvozu znanja ter priložnosti in pasti pri delovanju na globalnem trgu, g. Dolenc iz podjetja IskraTel je opisal vizijo in prednosti oblikovanja ekosistema razvojnih potencialov in podjetij, ki lahko tako s skupnimi močmi dosežejo preboj na globalnem trgu. Pozitivne izkušnje malih podjetij pri sodelovanju v evropskih raziskovalnih projektih je predstavil mag. Gregor Pipan iz podjetja XLAB, d. o. o., ki je vključeno v štiri projekte šestega okvirnega programa. Predvsem je poudaril pomen naložb v nova znanja in razvoj inovativnih programskih rešitev ter izpostavil dejstvo, da so nepovratna sredstva cenejša od kredita. Dr. Korošec iz Nove KBM je predstavil odlični primer inovativnega medpanožnega povezovanja storitev na primeru integracije storitev mobilnega operaterja ter bančnega sektorja.

Na podlagi storitvenih platform, ogrodij, tehnologij in metodoloških pristopov, ki bodo rezultat razvojno-raziskovalnih aktivnosti članov NESSI, bodo te lahko v prihodnje razširjene in dopolnjene še s storitvami drugih področij, kot so npr. storitve elektronskega sklepanja in overjanja pogodb, zavarovalniške storitve ter storitve e-uprave.

Prva konferenca tehnološke platforme za programsko opremo in storitve se je zaključila z okroglo mizo, na kateri so predstavniki nacionalne platforme skupaj z uglednimi gosti iz tujine skušali identificirati priložnosti in izzive, povezane s sodelovanjem slovenskih akterjev v evropski platformi NESSI ter transformacijo evropskega gospodarstva v storitveno, na znanju temelječo družbo. Več informacij o prvi konferenci, na kateri je sodelovalo skoraj sto udeležencev, je na voljo na <http://nessi-slovenia.com>.

Katera so strateška področja?

Februarja in marca 2006 so na Gospodarski zbornici Slovenije potekale delavnice, na katerih so sodelovali posamezniki, ki v slovenskih podjetjih in organizacijah skrbijo za raziskovalno-razvojne usmeritve. V razpravi in kritični presoji strategij in usmeritev razvoja posameznih akterjev na področju programske opreme in storitev v Sloveniji smo identificirali sedem strateških področij raziskav, ki so predstavljena v stolpiču na sliki. Njihov podrobni opis je objavljen v strateškem razvojnem programu (<http://nessi-slovenia.com>). Svoj interes za aktivno vključenost v delovanje slovenske tehnološke platforme za programsko opremo in storitve je doslej izrazil že več kot štirideset slovenskih podjetij, organizacij in institucij, ki aktivno sodelujejo pri raziskavah in razvoju na predstavljenih strateških področjih oz. se še nameravajo pridružiti tem aktivnostim.

Strateška področja raziskav slovenske TP za programsko opremo in storitve ter principi, na katerih temeljijo

Poslanstvo

Slovenska tehnološka platforma za programsko opremo in storitve, povezana z evropsko platformo NESSI, predstavlja odprto mesto združevanja znanj, strategij in potencialov za hitrejši razvoj mednarodno konkurenčne in prodorne panoge. Vplivali bomo na večjo povezanost in globalno dostopnost e-storitev ter na hitrejšo vpeljevanje raziskovalnih spoznanj in novih tehnologij v poslovno in zasebno življenje.

Marjan Heričko,
strokovni koordinator tehnološke
platforme za programsko opremo in storitve